

EKİM 2020**TÜRKİYE VE DÜNYA
EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER****GENEL MÜDÜRLÜK****İŞ GELİŞTİRME VE STRATEJİK
ARAŞTIRMALAR BÖLÜMÜ**

Emre CENGİL
İŞ GELİŞTİRME VE
ULUSLARARASI SATIŞ
DİREKTÖRÜ
emrecengil@reckargo.com

Başlıklar

Başlangıç.....	1
Küresel Ekonomi.....	1
Türkiye Ekonomisi.....	2
Kovid-19 Etkileri.....	2-3
Ekonomik Büyümeler.....	3-4-5
İthalat - İhracat	5-6-7
TEFE - TÜFE - ÜFE	8-9
ENFLASYON	10
Merkez Bankası Politika.....	10
Yurtiçi piyasalar.....	11
Sektörel.....	12-13
Sektörel.....	14-15
Hava yolu yük/yolcu.....	16
Genel.....	17
Hizmetlerimiz.....	17
Son Söz.....	18

Merhaba,

Küresel ekonomik gelişmeler, pandeminin ilan edilmesi ve beraberindeki kısıtlamalar, Doğu Akdeniz, Kafkaslar ve Orta Doğu'da yaşanan gelişmeler çok ilginç bir yıl yaşamamıza sebep oldu. Büyüme hedeflerinden şaşan ekonomiler gibi; hiç beklemediği iş gücünü yakalayan ekonomilerde olmuş; durağanlığın yanında enflasyonla mücadele edilmek zorunda kaldığı gibi; bazı ekonomiler için de tekrar yapılanma ve reformlar gündeme gelmiştir.

Bazı ana iş gruplarında iş hacmi ve üretim kapasiteleri tahminlerin de ötesinde azalırken, bazı sektörler ve yan kümeleri tam aksine olağan üstü iş gücü ve pazar yakalamışlardır.

Küresel Ekonomi

Koronavirüs salgınında yeni vaka sayısı sonbahar aylarıyla birlikte tırmanışa geçerken, pek çok ülke yeni karantina önlemlerini devreye alıyor. Söz konusu durum ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin soru işaretlerini beraberinde getiriyor.

Ekim ayında 2020 yılına ilişkin küresel büyüme tahminini gelişmiş ülkelerin olumlu performanslarına dayanarak yukarı yönlü revize eden IMF, küresel ölçekte kamu borcunda yaşanan yükselişe dikkat çekti.

İkinci çeyreği rekor küçülmeye tamamlayan ABD ekonomisi üçüncü çeyrekte yıllık temelde %33,1 oranında genişledi. Öte yandan, geçen yılın aynı çeyreğine kıyasla ekonomideki daralmanın azalmakla birlikte sürdüğü görüldü. Euro Alanı ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde çeyreklik temelde %12,7 ile hızlı biçimde büyüse de yıllık temelde küçülmeye devam etti. Açıklanan verilerin toparlanmanın kademeli biçimde sürdüğüne işaret ettiği Bölge'de, salgının yayılma hızındaki yükselişle birlikte yeni karantina önlemlerinin devreye alınması belirsizlik yaratıyor. ECB Başkanı Lagarde söz konusu belirsizliğe karşı ECB'nin geniş bir araç setiyle gerekli müdahaleyi yapmak üzere hazır olduğunu ifade etti.

Salgının etkilerini dünyanın geri kalanına kıyasla daha hızlı atlatan Çin ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde özel tüketimin güçlü desteğiyle yıllık temelde %4,9 büyüdü. Vaka sayılarındaki artışın talep kaygılarını yükseltmesinin yanı sıra Libya'da petrol üretiminin yeniden başlaması petrol fiyatlarının Mayıs ayından bu yana en düşük düzeye inmesine neden oldu. Önceki aylara göre sakin bir seyir izleyen ons bazında altın fiyatları Ekim ayında sınırlı oranda geriledi.

Türkiye Ekonomisi (sektörel)

Ekim ayında 53,9 düzeyine yükselen imalat PMI sektörde büyümeye işaret eden 50 eşik değerinin üzerindeki seyrini beşinci ayına taşıdı. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre %10,4 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimindeki aylık artış %3,4 düzeyinde gerçekleşti. Cari denge Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre dış ticaret açığındaki hızlı genişleme ile taşımacılık ve turizm gelirlerindeki azalışa bağlı olarak 4,6 milyar USD açık verdi. 12 aylık birikmiş verilere göre cari açık Ağustos'ta 23,2 milyar USD düzeyine ulaştı. Ocak-Eylül döneminde bütçe harcamaları yıllık temelde %17,6 oranında genişlerken, bütçe gelirleri %11,6 arttı. Böylece, bütçe açığı geçen yılın aynı dönemine göre %63,8 artarak 140,6 milyar TL oldu.

Ekim ayında TÜFE aylık temelde %2,13 yükselirken, Temmuz-Eylül aylarında yatay seyreden yıllık TÜFE enflasyonu %11,89 ile Şubat ayından bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Bu dönemde aylık %3,55 yükselen yurt içi ÜFE yıllık temelde da %18,20 artışla son 15 ayın en yüksek düzeyine ulaştı. TCMB Ekim ayı toplantısında %10,25 olan politika faizinde değişikliğe gitmezken, Geç Likidite Penceresi borç verme faiz oranını 150 taban puan artırarak %14,75'e yükseltti. TCMB Ekim ayı boyunca sıkılaştırma adımlarına devam etti.

Virüs yeniden hız kazanıyor

Kuzey yarımkürede sonbaharın gelmesiyle birlikte koronavirüs salgınının yayılma hızı belirgin biçimde artarken pek çok ülkede günlük vaka sayıları yeni rekor düzeylerde açıklanıyor. Salgında ikinci dalganın güçlü biçimde etkili olması sosyal hayatı kısıtlayıcı tedbirlerin alınmasını beraberinde getiriyor. Fransa, İngiltere ve Avusturya'da Kasım başı itibarıyla sokağa çıkma yasakları, İspanya'da da OHAL ilan edildi. Yılın geri kalanında küresel ölçeğe yayılması beklenen önlemlerin iktisadi faaliyet üzerindeki etkileri yakından izlenecek.

Kovid-19 Kaynaklı Can Kayıpları 1 milyonu aştı

Koronavirüs salgını nedeniyle dünya genelinde hayatını kaybedenlerin sayısı 1 milyonu aştı. AB ekonomilerinin pek çoğunda yeni vaka sayıları Ağustos ayından bu yana artmaya devam ederken, vaka sayısındaki yükselişin hız kesmediği ABD virüsün en fazla ölüme sebep olduğu ülke olmayı sürdürüyor. Brezilya ve Hindistan gibi kalabalık nüfusa sahip gelişmekte olan ülkelerin salgını kontrol altına almaktan oldukça uzak olmaları da hastalığın seyrine ilişkin endişeleri pekiştiriyor. Bu durum ülkelerin sosyal hayatı kısıtlayıcı önlemleri kademeli biçimde yeniden devreye almalarına neden olurken iktisadi görünümüne dair riskleri gündeme getiriyor. Öte yandan, salgının neden olduğu tahribatı gidermeye çalışan başlıca ekonomilerden gelen veriler toparlanmanın tedricen de olsa sürdüğüne işaret ediyor.

IMF küresel büyüme tahminlerini güncelledi

IMF Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Ekim ayı güncellemesinde, yeni vakalarla birlikte kısıtlayıcı önlemlerin devreye alınmasının ekonomik aktivite için risk oluşturmaya devam ettiğine dikkat çekti. Öte yandan Kuruluş, özellikle gelişmiş ekonomilerin beklentilerden iyi performans sergilemesinin etkisiyle küresel ekonomideki daralmanın önceki tahminlerinden daha az olacağını belirterek, 2020 yılı küresel daralma tahminini %4,4'e revize etti.

2021 yılı küresel büyüme öngörüsü ise Haziran'daki %5,4'ten %5,2 seviyesine indirildi. Kuruluş, ABD ve Euro Alanı ekonomilerinin bu yıl sırasıyla %4,3 ve %8,3 küçüldükten sonra gelecek sene %3,1 ve %5,2 büyüyeceğini tahmin ediyor. IMF, Çin dışındaki gelişmekte olan ülkelerde ise 2020'de iktisadi faaliyetteki kaybın daha da belirgin olmasını bekliyor.

Türkiye'ye ilişkin büyüme tahminlerinde değişikliğe gitmeyen IMF, Türkiye ekonomisinin bu yıl %5 daralacağı, 2021'de ise %5 büyüyeceği yönündeki tahminini korudu.

ABD ekonomisi üçüncü çeyrekte %33,1 oranında büyüdü.

Yılın ikinci çeyreğinde %31,4 oranında küçülen ABD ekonomisi yıllık veriye göre üçüncü çeyrekte %33,1 oranında büyüdü. Dayanıklı tüketim malı ile hizmet talebindeki canlanmanın desteğiyle yıllık temelde %40,7 artan özel tüketim harcamaları bu dönemde GSYH büyümesine 25,3 puan ile en büyük katkıyı verdi. Üçüncü çeyrekte konut ve işletme yatırımları ile stok değişimi büyüme rakamına destek oldu. Ancak bu dönemde, kamu harcamaları ve net ihracatın ABD ekonomisindeki rekor düzeydeki büyümeyi sınırlayan kalemler olduğu izlendi.

Avrupa üçüncü çeyrekte %12,7 büyüdü

Avrupa yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla %12,7 oranında büyürken, geçen yılın üçüncü çeyreğine kıyasla %4,3 daraldı. Virüsün ekonomi üzerindeki yıkıcı etkilerini ikinci çeyrekte

Bölgedeki diğer ülkelere kıyasla daha yoğun hisseden Fransa, İspanya ve İtalya düşük bazın desteğiyle bu dönemde en hızlı büyüme kaydeden ülkeler oldu. Ancak, üçüncü çeyrekteki güçlü çeyreklik büyüme rakamlarına karşın Bölge ülkelerinin tamamının 2019'un üçüncü çeyreğine kıyasla daraldığı görüldü.

Avrupa genelinde imalat PMI yeni sipariş talebindeki güçlü yükseliş paralelinde Ekim ayında 54,8 ile 2 yıldan uzun sürenin en yüksek değerini aldı. Öte yandan, Bölge genelinde yeni vaka sayılarının sonbahar aylarıyla birlikte artması özellikle hizmetler sektörüne yönelik talebin zayıf kalmasına neden oluyor.

Bölgede hizmetler PMI Ekim ayında 46,9 ile son 5 ayın en düşük seviyesine inerken sektördeki kaybın hız kazandığına işaret etti. Bölgedeki talep zayıflığını teyit eden bir diğer gösterge de enflasyon oldu. Ağustos ayından bu yana negatif bölgede seyreden yıllık TÜFE enflasyonu öncü verilere göre Ekim ayında da -%0,3 düzeyinde gerçekleşerek talep kaynaklı para darlığı baskılarının devam ettiğini gösterdi.

ECB para politikasını değiştirmede

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Ekim ayının son haftasında gerçekleştirilen toplantısında para politikasında değişikliğe gitmeyerek politika faizini %0 seviyesinde bıraktı. Karar metninde, 1,35 trilyon euro tutarındaki Pandemi Acil Alım Programı kapsamında alımlara devam edileceği, varlık alım programı kapsamında da aylık 20 milyar euro düzeyindeki alımların sürdürüleceği açıklandı. Toplantı ertesinde yaptığı konuşmada Bölge ekonomisinin beklenenden daha hızlı ivme kaybettiğini ifade eden ECB Başkanı Lagarde, Aralık ayı toplantısında tüm araçların gözden geçirileceğine ve daha fazla teşvik açıklanabileceğine işaret etti.

Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte %4,9 büyüdü

Çin ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %4,9 ile piyasa beklentisi olan %5,2'nin altında büyüme kaydetti. Büyüme oranının beklentilerin altında kalmasına karşın kamu harcamalarından ziyade özel tüketim talebindeki toparlanmanın büyüme performansı üzerinde etkili olması ülke ekonomisi açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi. Söz konusu gelişmede salgınla mücadele konusunda alınan başarılı sonuçların önemli katkısı bulunuyor. Çin yılın ilk çeyreğinde %6,8 daraldıktan sonra ikinci çeyrekte %3,2 büyümüştü.

Çin'de Ekim ayı sonunda gerçekleştirilen Komünist Parti Merkez Komitesi toplantısında 2021-2025 yıllarını kapsayan 5 yıllık yol haritası oluşturuldu. Buna göre ülkenin güçlü büyümesini devam ettirmesi, karbon salınımını azaltacak uygulamaların hızlandırılması, bölgesel kalkınma ile yeni şehirleşme eğiliminin desteklenmesi yönünde kararlar alındı.

Petrol fiyatları son 5 ayın en düşük düzeyinde

Salgının küresel ölçekte hız kazanması petrol talebinin baskı altında kalacağı yönündeki kaygıları arttırıyor. Öte yandan, petrol stoklarındaki yükselişin yanı sıra Libya'da petrol sahalarının yeniden faaliyete geçmesiyle birlikte küresel arzın günlük 1 milyon varil artması bekleniyor. Söz konusu gelişmeler ham petrol fiyatlarının Ekim ayı içinde %9,9 gerileyerek 36,3 USD/varil ile Mayıs ayından bu yana en düşük seviyeye inmesine neden oldu. OPEC+ ülkeleri Ekim ayı toplantısında, Nisan ayında kararlaştırılan üretim kesintisi anlaşmasına tam bağlılık vurgusunu yineledi. Önceki aylara kıyasla sakin bir seyir izleyen altın fiyatları Ekim ayında sınırlı biçimde gerileyerek ayı 1.879 USD/ons düzeyinden tamamladı.

Türkiye Ekonomisi (İhracat - İthalat)

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,62 oranında, ithalat ise % 8,54 oranında artmıştır.

2020 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre;

İhracat, % 5,62 artarak 17 milyar 333 milyon dolar,

İthalat, % 8,54 artarak 19 milyar 729 milyon dolar,

Dış ticaret hacmi, % 7,16 artarak 37 milyar 62 milyon dolar seviyesine yükselirken,

İhracatın ithalatı karşılama oranı % 87,86,

Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 95,3 seviyesine yükselmiştir. İhracatımız, pandemi öncesi seviyelerini de aşarak, 2020 yılının en yüksek ihracat değerine ulaşmıştır. Bu değer ile tüm yıllar içerisinde en yüksek Ekim ayı ihracat değeri gerçekleşmiştir. Ayrıca, Ocak-Eylül döneminde % 75,8 olan ihracatın ithalatı karşılama oranının da Ocak-Ekim döneminde %77,1 seviyesine çıktığı görülmektedir.

Diğer taraftan, işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında Ekim ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 95,3 gibi oldukça yüksek bir seviyeye çıktığı anlaşılmaktadır. Ocak-Ekim dönemine bakıldığında ise bu oran % 85,7 düzeyine yükselmektedir.

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubunda yapıldı

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (7 milyar 958 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim malları" (7 milyar 238 milyon dolar) ve "Yatırım (Sermaye) malları" (2 milyar 15 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

En fazla ithalat "Ham madde (Ara mallar)" grubunda yapıldı

2020 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat "Ham madde (Ara mallar)" (13 milyar 731 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Yatırım (Sermaye) malları" (3 milyar 585 milyon dolar) ve "Tüketim malları" (2 milyar 392 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

GTS'ye göre en fazla ihracat faslı "Motorlu Kara Taşıtları"

2020 yılı Ekim ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (2 milyar 547 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 681 milyon dolar) ve "Örme giyim eşyası ve aksesuarı" (979 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

GTS'ye göre en fazla ithalat faslı "Kazanlar ve Makinalar"

2020 yılı Ekim ayında en çok ithal edilen "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" faslını (2 milyar 401 milyon dolar), "Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (2 milyar 126 milyon dolar) ve "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" (2 milyar 112 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük beş (5) ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve Irak olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 620 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (1 milyar 495 milyon dolar) ve Irak (966 milyon dolar) izlemektedir.

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, Çin ve Rusya Federasyonu olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (2 milyar 257 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 919 milyon dolar) ve Rusya Federasyonu (1 milyar 330 milyon dolar) izlemektedir.

İmalat PMI Ekim ayında ivme kazandı

İmalat PMI verisi Ekim ayında Eylül'e göre 1,1 puan artarak 53,9 seviyesine yükseldi. Böylece, endeks sektörde büyümeye işaret eden 50 eşik değerinin üzerindeki seyrini beşinci ayına taşıdı. Endeksin alt kalemleri incelediğinde, yurt içi ve ihracat siparişlerinin artmasının talepte toparlanma yaşandığına işaret ettiği görülürken, istihdam endeksinin Şubat 2018'den itibaren en yüksek değerini aldığı gözlemlendi. Öte yandan, TL'deki değer kaybının etkisiyle girdi ve nihai ürün fiyatlarına ilişkin alt endekslerde yaklaşık iki yılın en hızlı artışı kaydedildi.

Güven Endeksleri

Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi Ekim ayında bir önceki aya göre önemli bir değişim kaydetmeyerek 81,9 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi 4 puan yükselerek 109,7 ile Şubat 2018'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Mayıs ayından bu yana artış eğilimini sürdüren imalat sanayii kapasite kullanım oranı Ekim'de bir önceki aya göre 0,6 puan artarak %74,9 düzeyine ulaştı. Bu dönemde sektörel güven endekslerinde de artışlar kaydedildi. Aylık temelde hizmetler sektörü güveni %6,4 perakende ticaret güveni %1,7, inşaat sektörü güveni %0,6 yükseldi.

Beklentiler

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Ekim ayında ihracat yıllık temelde %5,6 artarak 17,3 milyar USD olurken, ithalat %8,5 artarak 19,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %35,7 genişleyerek 2,4 milyar USD oldu. Dış ticaret açığındaki genişleme eğiliminin yanı sıra küresel temelde hız kesmeyen virüs salgınının turizm gelirleri üzerindeki etkisi cari denge üzerinde baskı yaratmaya devam ediyor.

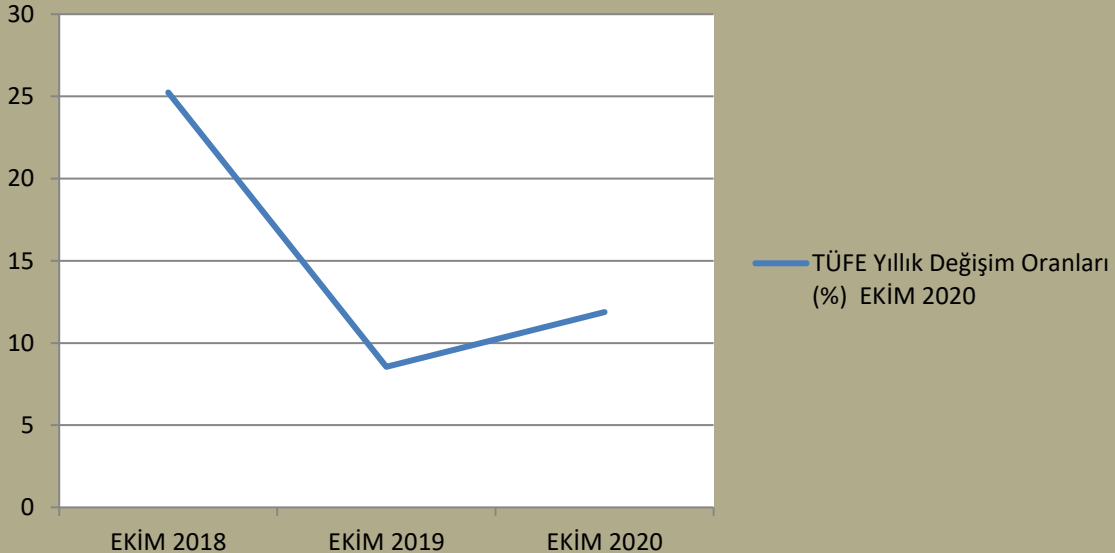
Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %11,89, aylık %2,13 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre %2,13, bir önceki yılın Aralık ayına göre %10,64, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,89 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,74 artış gerçekleşti.

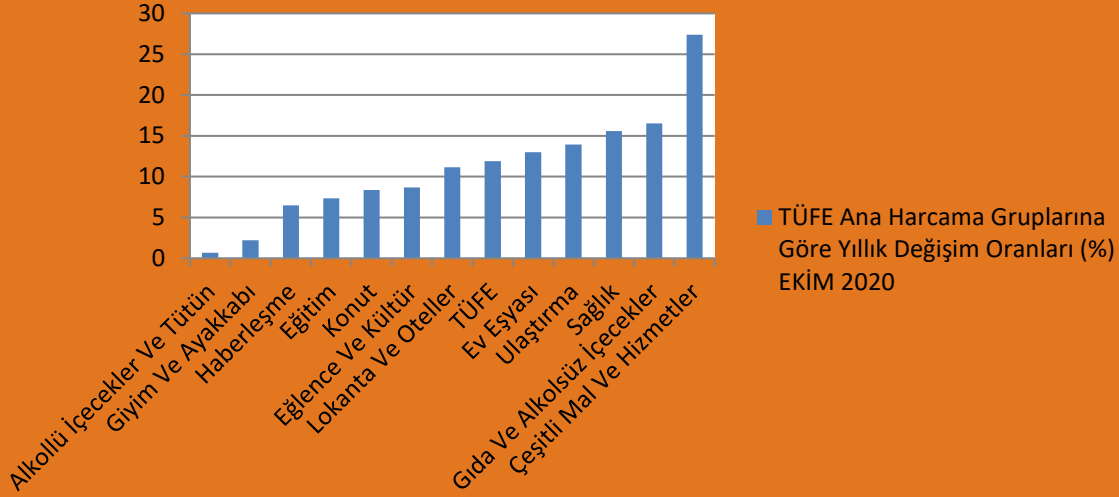
Yıllık en düşük artış %0,67 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %2,22 ile giyim ve ayakkabı, %5,48 ile haberleşme ve %7,36 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %27,40 ile çeşitli mal ve hizmetler, %16,51 ile gıda ve alkolsüz içecekler ve %15,60 ile sağlık oldu.

Aylık en yüksek azalış %0,09 ile eğlence ve kültür grubunda oldu Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Ekim ayında azalış gösteren diğer ana grup ise %0,01 ile alkollü içecekler ve tütün oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Ekim ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %6,81 ile giyim ve ayakkabı, %3,03 ile gıda ve alkolsüz içecekler ve %2,45 ile ev eşyası oldu.

TÜFE Yıllık Değişim Oranları (%) EKİM 2020

TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Yıllık Değişim Oranları (%) EKİM 2020

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İSO, Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, Ekim ayında 51,2'ye gerilemesine rağmen eşik değer üzerinde kalarak ihracat ikliminde ılımlı düzeyde güçlenmeye işaret etti. Türk imalat sektörü ihracatındaki payı yaklaşık %5 olan ABD'de üretim keski artış gösterdi. Kovid-19 vaka sayılarının artması ve talebin düşmesiyle Fransa, İtalya, İspanya, İrlanda ve Yunanistan'da üretim azalırken, Birleşik Krallıkta ise büyüme sert bir şekilde yavaşladı. Güçlü şekilde devam eden Almanya'daki büyüme ise Ekim ayında hafif şekilde ivme kazandı.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarındaki faaliyet koşullarını ölçen İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Ekim 2020 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer 50,0'ın üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde işleşmeye gidildiğini ve 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret eder.

Eylül ayında 51,9 olan ihracat iklim endeksi Ekim ayında 51,2'ye gerilemesine rağmen eşik değer üzerinde kalarak ülke ihracatının mevcut pozitif konumunu koruyarak ılımlı düzeyde güçlenmeye işaret etmiştir.

İstanbul Ekim 2020 Ücretliler Geçinme Endeksi 2.45, Toptan eşya fiyatları endeksi 2.44 olarak kaydedildi.

Enflasyon Verileri

Ekim'de aylık TÜFE artışı %2,13 oldu. Ekim ayında TÜFE bir önceki aya göre %2,13 ile piyasa beklentileri paralelinde yükseliş kaydetti. Bu dönemde yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) artışı %3,55 düzeyinde gerçekleşti.

Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu %18,20'ye yükseldi. Temmuz-Eylül döneminde yatay seyreden yıllık TÜFE enflasyonu Ekim'de %11,89 ile Şubat ayından bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Haziran ayından bu yana ivme kazanan Yİ-ÜFE enflasyonu da bu dönemde %18,20 ile son 15 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti.

Ekim'de giyim ve ayakkabı grubu fiyatlarında hızlı artış kaydedildi. Ekim ayında 12 ana harcama grubundan 10'unda fiyatlar aylık temelde yükseldi. Bu dönemde fiyatların %6,8 ile en hızlı arttığı giyim ve ayakkabı grubu aylık TÜFE enflasyonunu 42 taban puan yukarı çekti. TÜFE enflasyonuna aylık temelde 70 taban puan ile en yüksek katkıyı yapan gıda grubunda özellikle taze meyve ve sebze fiyatlarındaki artış dikkat çekti. Ekim ayında fiyatlar, alkollü içecekler ve tütün grubu ile eğlence ve kültür gruplarında ise sınırlı düzeyde geriledi.

Çekirdek enflasyon göstergelerinde yükseliş Ekim'de devam etti. Mevsimlik ürünler hariç TÜFE'deki aylık artış Ekim'de %1,6 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşti. TCMB tarafından yakından takip edilen B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerinde Ağustos ayından bu yana devam eden yıllık yükseliş eğilimi Ekim ayında da sürdü. B ve C endekslerindeki yıllık artışlar sırasıyla %12 ve %11,5 düzeyinde gerçekleşti.

Yİ-ÜFE enflasyonunda gıda ve ana metaller grubu öne çıktı. Ekim ayında Yİ-ÜFE'nin alt sektörlerinden kok ve rafine petrol ürünleri fiyatlarının aylık temelde %5,9 ile en yüksek artışı kaydettiği görüldü. Bu dönemde aylık Yİ-ÜFE enflasyonuna en yüksek katkıyı 62 taban puan ile gıda grubu yaparken, bu grubu 57 taban puan ile ana metaller grubu takip etti. Ekim'de fiyatların %6,1 ile hızlı gerilediği ham petrol ve doğal gaz sektörü ise Yİ-ÜFE'yi 2 taban puan aşağı çekti. Temel eczacılık ürünleri sektöründe de fiyatların aylık temelde %0,2 ile sınırlı oranda gerilediği izlendi.

Beklentiler

TCMB yılın son Enflasyon Raporu'nda 2020 yılsonu enflasyon tahminini %8,9'dan %12,1'e yükseltti. TL'de son dönemde gözlenen değer kaybı ile halen yüksek düzeylerde seyreden döviz kuru geçişleri dikkate alındığında, enflasyon üzerindeki yukarı yönlü baskıların sürmesi bekleniyor.

TCMB politika faizi oranını %10,25'te tuttu

TCMB 22 Ekim'de gerçekleştirdiği toplantısında, artış beklentilerinin aksine, %10,25 olan politika faizinde değişikliğe gitmezken, gecelik borç verme faiz oranı ile geç likidite penceresi (GLP) faiz oranı arasındaki farkı 150 taban puandan 300 taban puana çıkardı. TCMB bu kararıyla GLP borç verme faiz oranını %14,75'e yükseltmiş oldu. Toplantı sonrası yayımlanan metinde, enflasyondaki düşüşün hedeflenen patika ile uyumlu gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerektiği belirtildi. Ayrıca, kredi büyümesinde gözlenen ivme kaybının yanı sıra ağırlıklı ortalama fonlama maliyetindeki artış eğiliminin önümüzdeki dönemde de devam etmesinin enflasyon görünümünü olumlu etkileyeceği ifade edildi. Ekim ayına %11,20 seviyesinde başlayan TCMB'nin ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti 30 Ekim itibarıyla %13,40 düzeyine yükseldi. 9 Ekim'de döviz karşılığı TL takas/geri takas piyasasında TL faiz oranını %10,25'ten %11,75'e yükselten, 30 Ekim'de BIST Repo-Ters Repo pazarında gecelik fonlama gerçekleştirilmeyen TCMB, bünyesindeki Bankalar arası Para Piyasası'nda bankaların borç alabilme limitlerini Kasım ayı başında sıfırlayarak sıkılaştırma adımlarına devam etti. TCMB, altın ve döviz takas/geri takas piyasasında TL faiz oranını 3 Kasım'dan itibaren %13,25 seviyesine çıkaracak.

TCMB yılsonu enflasyon tahminlerini yükseltti. TCMB Ekim ayında yayımladığı yılın son Enflasyon Raporu'nda TÜFE için yıllık enflasyon tahminini 2020 yılsonu için %8,9'dan %12,1'e, 2021 yılsonu için %6,2'den %9,4'e yükseltti. Bu gelişmede normalleşmenin kademeli gerçekleşmesi nedeniyle salgına bağlı arz yönlü enflasyonist etkilerin yılın ikinci yarısında hafiflemesine karşın devam etmesinin ve bazı sektörlerde güçlü kredi ivmesine bağlı olarak finansman koşullarına duyarlı mal gruplarında fiyat artışlarının yüksek seyretmesinin etkili olduğu belirtildi.

Buna göre önceki enflasyon raporuyla kıyaslandığında; 2020 yılsonu enflasyon tahminini TL cinsi ithalat fiyatlarının 1,6 puan, çıktı açığının 0,9 puan, gıda enflasyonunun 0,7 puan yukarı çekeceği öngörülüyor. Söz konusu güncellemeyle TCMB'nin 2020 yılsonu enflasyon beklentisi Yeni Ekonomi Programı'ndaki %10,5'lik gerçekleşme tahminini aşmış oldu.

Yurt içi piyasalarda olumsuz seyir

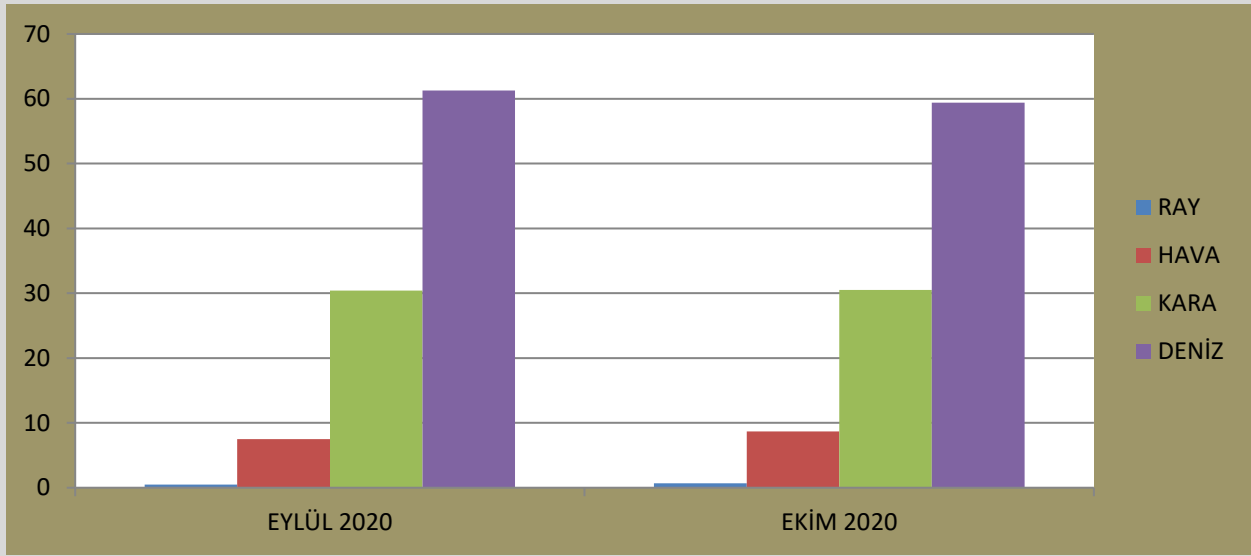
Dünya genelinde Ekim ayına olumsuz bir görünümle başlayan finansal piyasalar, ay genelinde ABD’de yaklaşan başkanlık seçimleri ve yeni teşvik paketine ilişkin gelişmelerin yanı sıra küresel ölçekte koronavirüs vakalarındaki artışın hız kazanmasıyla dalgalı bir seyir izledi. Yurt içi piyasalarda da, Ekim ayı genelinde olumsuz bir hava hâkim oldu. BİST-100 endeksi 22 Ekim’de yaklaşık 8 ayın en yüksek seviyelerini test etmesinin ardından, TCMB’nin piyasa beklentilerinin aksine politika faizinde değişikliğe gitmemesinin ve jeopolitik gelişmelerin etkisiyle aşağı yönlü bir seyir izledi.

Endeks ay genelinde %2,9 gerileyerek Ekim ayını 1.112 puandan tamamladı. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin bileşik faiz oranı 30 Ekim itibarıyla Eylül sonuna kıyasla 168 taban puan artarak %14,99 düzeyinde gerçekleşti. 21 Ekim’de 500 taban puan seviyesinin altını test eden Türkiye’nin 5 yıl vadeli CDS primi, Ekim sonunda aylık temelde 24 taban puan artarak 552 taban puan seviyesinde gerçekleşti.

Tüketici kredilerindeki artış ivme kaybediyor. Tüketici kredilerindeki artış hız kaybetmeye devam etmekle birlikte halen yüksek seviyelerde bulunuyor. 23 Ekim itibarıyla tüketici kredileri yıllık temelde %53,6, yılsonuna göre ise %34 artış kaydetti. Bu dönemde konut ve ihtiyaç kredilerindeki yıllık büyüme sırasıyla %45,7 ve % 59,4 olurken, taşıt kredilerindeki yıllık artış %80,8 ile yüksek seyrine devam etti.

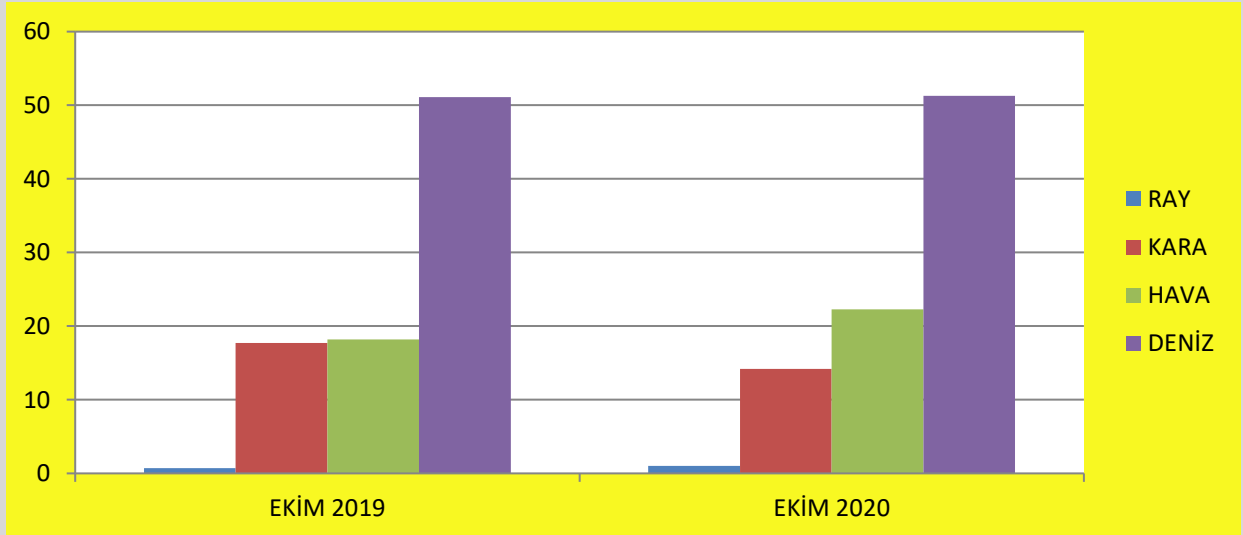
Sektörel Veriler Ve Gelişmeler, Bölüm 1 (İthalat - İhracat)

GTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (10 milyar 302 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (5 milyar 295 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 509 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 1, İhracat Taşıma Verileri

GTS'ye göre 2020 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (10 milyar 129 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (4 milyar 408 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (2 milyar 792 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 2, İthalat Taşıma Verileri

2020 yılı Ekim ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (11 milyar 488 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 171 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 992 milyon dolar) takip etmiştir.

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,17 oranında, ithalat ise % 7,29 oranında artmıştır.

2020 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre; İhracat, % 5,17 artarak 16 milyar 447 milyon dolar,

İthalat, % 7,29 artarak 18 milyar 745 milyon dolar,

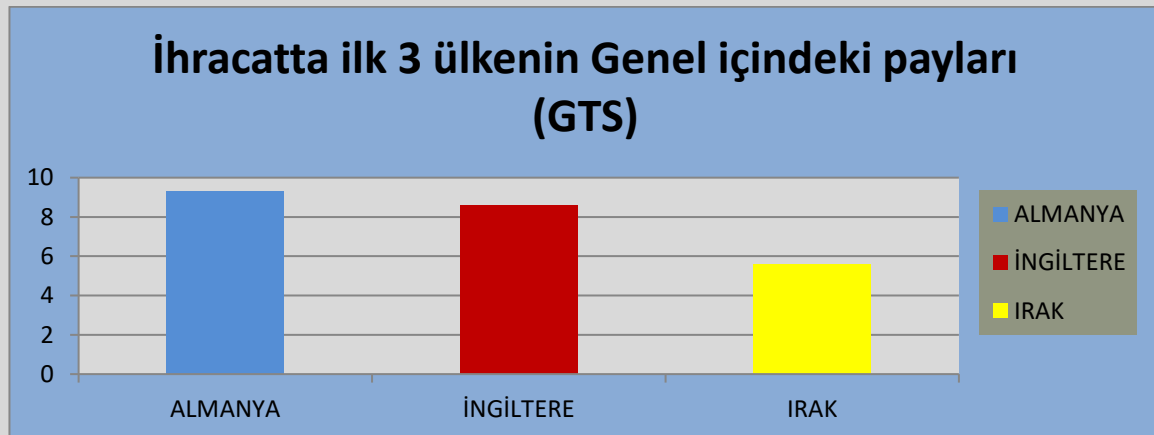
Dış ticaret hacmi, % 6,29 artarak 35 milyar 191 milyon dolar seviyesine yükselirken,

İhracatın ithalatı karşılama oranı % 87,74 olmuştur.

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve ABD olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 512 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (1 milyar 452 milyon dolar) ve ABD (900 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 3, Ünelere Göre İhracat (milyon dolar) "GTS"

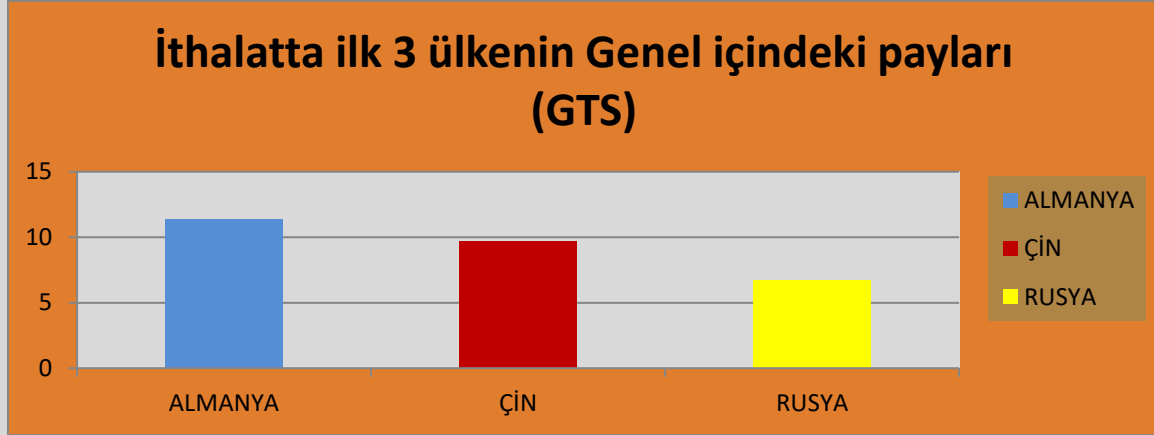
S.NO	ÜLKE ADI (İhracat)	EKİM			OCAK - EKİM		
		2019	2020	DEĞİŞİM (%)	2019	2020	DEĞİŞİM (%)
1.	ALMANYA	1.381	1.512	9,49	12.830	11.989	-6,56
2.	İNGİLTERE	948	1.452	53,26	9.100	8.735	-3,68
3.	ABD	785	900	14,59	6.727	7.400	10,01
4.	IRAK	873	860	-1,50	7.172	6.344	-11,55
5.	İTALYA	941	846	-10,08	7.745	6.084	-21,45
6.	DİĞER	10.711	10.877	1,55	97.778	87.814	-10,19
TOPLAM		15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, Çin ve Rusya Federasyonu olmuştur. 2020 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Almanya (2 milyar 257 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 919 milyon dolar) ve Rusya Federasyonu (1 milyar 330 milyon dolar) izlemektedir.

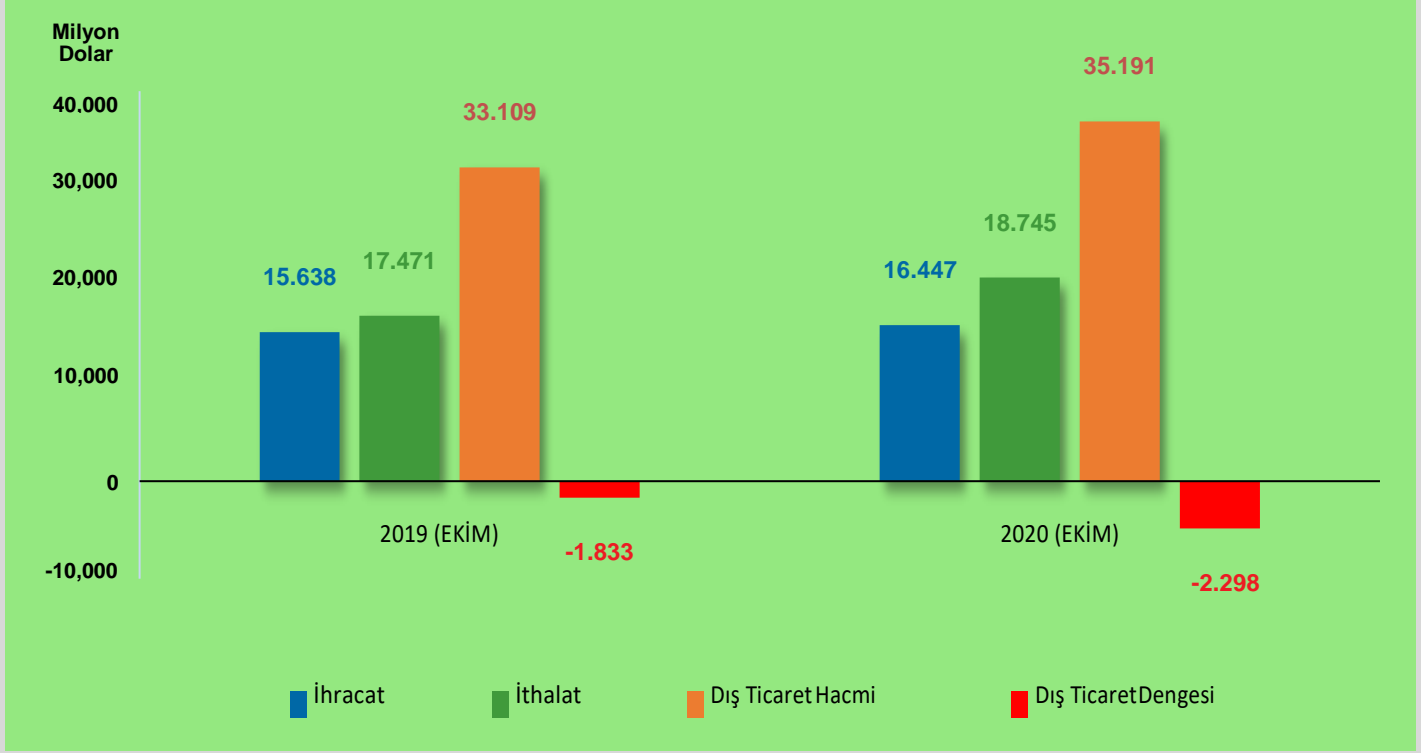
Tablo 4, Ükelere Göre İthalat (milyon dolar) "GTS"

S.NO	ÜLKE ADI (İthalat)	EKİM			OCAK - EKİM		
		2019	2020	DEĞİŞİM (%)	2019	2020	DEĞİŞİM (%)
1.	ALMANYA	1.625	2.257	38,94	15.518	16.971	9,37
2.	ÇİN	1.760	1.919	9,02	15.480	18.300	18,22
3.	RUSYA	1.820	1.330	-26,93	18.698	14.172	-24,21
4.	ABD	1.029	1.082	5,14	10.008	9.841	-1,67
5.	FRANSA	600	1.058	76,50	5.426	5.472	0,84
6.	DİĞER	11.343	12.083	6,52	106.931	111.160	3,95
TOPLAM		18.176	19.729	8,54	172.062	175.915	2,24

Tablo 5, ÖTS'ye göre Dış Ticaret Verileri (milyon dolar)

Dış Ticaret	EKİM			Ocak-Ekim		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.638	16.447	5,17	141.352	128.395	-9,17
İthalat	17.471	18.475	7,29	165.949	168.553	1,57
Dış Ticaret Hacmi	33.109	35.191	6,29	307.301	296.948	-3,37
Dış Ticaret Dengesi	-1.883	-2.298	25,37	-24.597	-40.458	63,26
İhr. / İth. Karşılama Oranı (%)	89,5	87,7		85,2	76,2	

Tablo 6, Aylara göre Dış Ticaret Verileri (milyon dolar)

Sektörel Veriler Ve Gelişmeler, Bölüm 2 (Hava Yolu)

Havayolu uçak, yolcu ve yük istatistikleri

Türkiye geneli hizmet veren havalimanlarında Ekim 2020 ayında iç hat yolcu trafiği 5 milyon 149 bin 446 kişi, dış hat yolcu trafiği 3 milyon 723 bin 645 kişi kaydedildi. Böylece ay içinde direkt transit yolcular ile birlikte toplam yolcu trafiği 8 milyon 874 bin 609 kişi oldu.

8 milyon 873 bin 91 yolcuya hizmet verildi

Kovid-19 salgınının etkileri tüm dünyada sivil havacılık sektöründe durgunluğa neden olurken, Ulaştırma Ve Altyapı Bakanlığı tarafından alınan önlemler sayesinde iç ve dış hatlarda beklenen düzeyde yolcu hareketliliği yaşandı.

Havalimanlarına iniş - kalkış yapan uçak sayısı; iç hatlarda 61.364, dış hatlarda 31.015 olmak üzere üst geçişlerle birlikte toplam uçak trafiği 108.119 kaydedildi.

Havalimanlarını kullanan iç hat yolcu sayısı 5.149.446, dış hat yolcu sayısı 3.723.645 oldu. İstanbul Havalimanını 2 milyon yolcu kullandı.

Havalimanları Yük / Kargo trafiği

Ülke genelinde havalimanları yük/kargo (kargo, posta ve bagaj) Ekim ayında iç hatlarda 55.752 ton, dış hatlarda 191.119 ton olmak üzere 246.871 tona yükselmiştir.

Ocak - Ekim döneminde 70 milyon yolcuya hizmet verildi. 2020 yılının ilk 10 ayında havalimanlarına iniş - kalkış trafiği; iç hatlarda 482.249, dış hatlarda 239.835 oldu. Üst geçişlerle birlikte toplam 893.359 uçuşa hizmet verildi. Türkiye geneli iç hat yolcu trafiği 42.566.243, dış hat yolcu trafiği 28.028.138 kişi kaydedildiği bu dönemde, direkt transit yolcu sayısı ile birlikte toplam trafik 70.639.342 oldu.

Söz konusu dönemde havalimanları yük/kargo (kargo, posta ve bagaj) trafiği; iç hatlarda 414.264, dış hatlarda 1.551.344 ton olmak üzere toplamda 1.965.608 ton rakamına ulaştı.

Atatürk Havalimanı sektörümüzün göz bebeği

Genel sivil havacılık faaliyetleri ve kargo taşımacılığının devam ettiği Atatürk Havalimanında 2020 yılının ilk 10 ayında 30.696 uçak trafiği gerçekleşti.

Dünyanın en geniş direkt kargo uçuş ağına sahip Turkish Cargo, küresel hava köprüsü oluşturmaya devam ediyor. Yapılan açıklamada, 21 Ekim 2020 tarihinden itibaren Londra, Bükreş, Bangkok, Beyrut, Lahor ve Singapur varış noktalarını da hizmet ağına ekleyerek direkt kargo operasyonu düzenlediği varış yeri sayısını 93'e yükseltti.

Turkish Cargo, Londra'da bulunan ve dünyanın en işlek havalimanlarından biri olan Heathrow Havalimanı'nı (LHR), Güneydoğu Asya'nın en büyük havalimanlarından biri olan Suvamabhumi (BKK), Changi Havalimanı'nı "Singapur" (SIN), Lübnan'ın tek operasyonel ticari havalimanı olan Refik Hairi Havalimanı'nı (BEY) kargo uçuş ağına ekledi.

Ayrıca kış tarifesi kapsamında da Romanya'nın en işlek havalimanı olan Henri Coanda Havalimanı'nı (OTP) ve Pakistan'ın kültür merkezi Lahor'da bulunan Allama İkbâl Havalimanı'nı (LHE) kargo uçuş ağına ekleyen milli marka, Avrupa kıtasında 31, Ortadoğu'da 22, Uzakdoğu'da 16 direkt kargo uçağı varış noktasına ulaşmış oldu.

Kıtaları birbirine bağlayan Turkish Cargo, ekspres taşıyıcılar hariç, hava kargo markaları arasında 95 varış noktasına ulaşan dünyanın en geniş direkt kargo uçağı ağına sahip ve 25'i direkt kargo olan 361 uçaktan oluşan filosuyla küresel iş süreçlerini yürütmektedir.

Genel Değerlendirme

Virüsün yayılma hızının dünyanın hemen her yerinde artmasıyla birlikte pek çok ülke sosyal hayatı kısıtlayıcı yeni önlemler açıklıyor. Alınan yeni tedbirler ilkbahar aylarına kıyasla daha az kısıtlayıcı olmakla birlikte iktisadi faaliyet açısından başlıca belirsizlik unsuru olarak öne çıkıyor. Küresel ekonomi açısından belirsizlik yaratan bir diğer gündem maddesi olan ABD seçimlerinin sona ermesinin ardından bundan sonraki süreçte ülkede yeni teşvik paketine ilişkin gelişmeler yakından izlenecek.

Yılın ikinci çeyreğinde yaşanan rekor küçülmelerin ardından gelişmiş ekonomiler üçüncü çeyrekte çeyreklik temelde tarihi oranlarda büyüme kaydetti. Ancak ekonomik aktivite küresel ölçekte halen geçen yılki düzeyinin altında seyrediyor. Böyle bir ortamda başlıca merkez bankaları uyguladıkları genişlemeci para politikalarına öngörülebilir vadede devam edeceklerinin sinyalini veriyor.

Yurt içinde arz ve talep göstergeleri kademeli toparlanmanın sürdüğüne işaret ederken, son dönemde döviz kurlarında kaydedilen yükselişin finansal istikrar ve fiyat istikrarı üzerinde oluşturduğu risk öne çıkıyor. İthalat hacmindeki artışın yanı sıra salgın nedeniyle turizm gelirleri üzerinde oluşan baskı da cari görünümdeki bozulmayı derinleştiriyor. Önümüzdeki dönemde finansal piyasalardaki yüksek belirsizlik hâli (volatilité) ve bunun ekonomik aktiviteye yansımaları yakından takip edilecek.

Aylık temelde hizmetlerimiz

Ekim 2020 ayında verilen hizmetlerin %95,7'si hava kargo, %2,8'i karayolu, %1'i yurtiçi hizmetler, %0,5'i diğer alanlarda gerçekleşti.

Hava kargoda taşıma - teslimat yoğunluğumuza göre sırasıyla İngiltere, İspanya, İtalya, Mısır ve Ukrayna ilk 5 ülke oldu.

Karayolu + Denizyolu ihracatta beklentilerimizin hedeflerin altında kaldığı izlenirken, Eylül 2020 ayına göre artış olduğu görüldü. En çok ihracat yapılan ülke %40'lık oranla İngiltere oldu.

Son Söz

2020 yılının sonuna doğru yaklaşırken dünyanın belli başlı merkezlerinde verimli çalışmalar ışığında Kovid-19 için farklı aşilar geliştiriliyor. 2.Dalga ile sarsılan Avrupa sosyal ve iş yaşamında ek yasaklar getirerek salgının önüne geçmeyi hedefliyor. Dünya ekonomik, siyasi, toplumsal ve sağlık yönlerinden fazlaca etkilenirken hayatımızın işlerlikleri ve alışkanlık anlayışlarımız da; henüz yeterince hissedilemeyen yönleriyle hızlı bir şekilde değişiyor.

Belki de beklenen değişim dinamiklerini harekete geçiren bu küresel Kovid-19 salgını oldu. İlk başta çok yakın bir gelecekte, Bilişim ve Teknoloji, Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi, Lojistik, Mühendislik, Sağlık ve Hazır Giyim-Moda başta olmak üzere 21 Endüstri kolunda yapay zekânın hissedilir derecede önem arz edeceği ve özel sektörlerin ve/veya kamunun bu konuda yarış içine gireceği ve dahası iş becerileri ve işleyiş performanslarında tasarruf getirirken zamandan da kazandıracakları gözükmektedir.

Biz de bağlı gelişmeleri gözden geçirerek Kasım ayı başından geçerli olmak üzere çalışma düzen ve saatlerimizi tekrar revize ettik. Sağlığınızı önemsiyoruz.

Basiretli bir çalışma disiplini ile toplama, operasyon, aktarma, dağıtım hizmetlerimizi yerine getirmek için özveri içerisinde "önce sağlık" diyerek ön kayıtla ve imzasız hizmet vermeye devam ediyoruz.

Unutmayalım: Maske, Mesafe, Temizlik.

Resmi İnternet Sitemiz Ekim ayı sonu itibariyle güncellenmiştir. Veri alt tabanı yazılımımız yenilenmiştir. Buna göre 6 rakamdan oluşan hava kargo takip numaralarımız İstanbul çıkışları Anadolu Yakasından yapılanlar 6 rakamlı kalmak kaydıyla, Avrupa Yakası çıkışlar 7 haneli olmuştur.

Örnek: R100001

Kutlama

2019 yılında koyduğumuz bu soluksuz hizmet yolculuğumuzda ilk yılımızı geride bıraktığımızı gururla bildiririz. Yeni yılda daha iyisi için heyecanlıyız. Bizi tercih eden tüm müşterilerimize, bizimle uyum içinde çalışan tüm paydaş ve acentelerimize sonsuz teşekkürler.

Sağlıklı günler dileriz.

Saygılarımızla.

REC KARGO GLOBAL YÖNETİMİ